

Wydział Humanistyczny

Bo za każdą technologią stoi człowiek

Wydział Humanistyczny powstał w 2001 roku. Przez osiem lat – do 2008 roku – nosił nazwę Wydziału Nauk Społecznych Stosowanych. Autorką koncepcji powołania nowego wydziału i jego dobrym duchem była prof. Anna Siwik wspierana przez zespół swoich najbliższych współpracowników oraz przez prof. Ryszarda Tadeusiewicza – ówczesnego Rektora AGH, który postanowił nie tylko dać szansę pionierskiemu pomysłowi włączenia w struktury uczelni technicznej autonomicznej jednostki humanistycznej, ale służyć także swoją wiedzą, doświadcze-

nym AGH, którą dynamicznie wprowadzono w życie. Powołanie w uczelni technicznej wydziału o charakterze humanistycznym stało się wyrazem tworzenia nowych specjalizacji w dotychczasowych tradycyjnych kierunkach kształcenia. Stworzyło także płaszczyznę do poszukiwania i eksplorowania nowych obszarów badawczych na styku humanistyka – technika.

Rektor Anna Siwik opowiada o początkach Wydziału: „Pamiętam swoją rozmowę z panią Kwestor: «Pani Kwestor proszę mnie potraktować jako ucznia pierwszej klasy, któ-

remu należy wytłumaczyć, czym są koszty pośrednie, koszty ogólne i inne finansowe kategorie». Algorytm rozpracowałam w domu. Chciałam się zorientować jak to naprawdę działa. Za które nitki wolno nam ciągnąć, które z nich są ważne, a które mniej. Później tłumaczyłam to innym, rozpisując w sali na tablicy. Starsi pracownicy mogą jeszcze pamiętać.

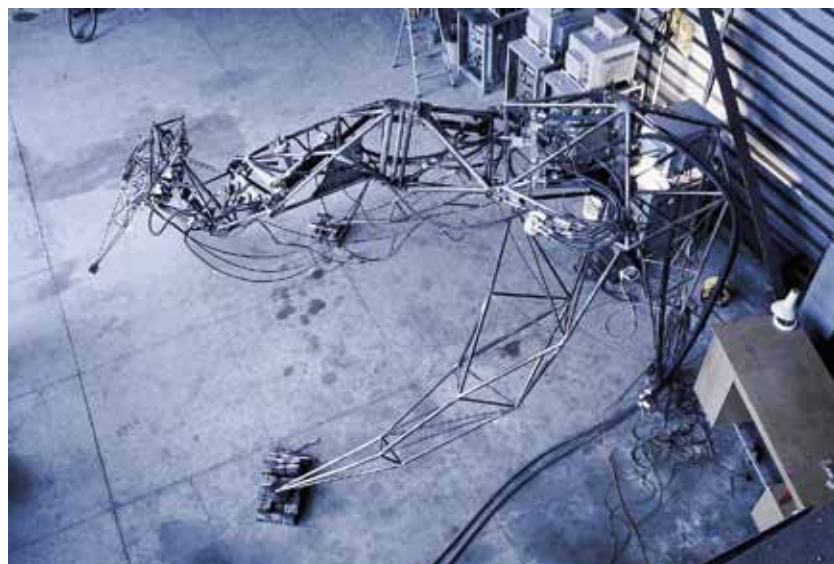
Na uczelni uznano, że dobrze by było, aby Instytut przekształcił się w wydział. Mieliśmy poparcie ze strony władz uczelni. Uważano, że uczelnia powinna się otworzyć na humanistykę. Pierwszym rektorem, który chciał stworzyć Wydział Humanistyczny był prof. Handke, pomysł ten podjął Rektor Tadeusiewicz. Czuliśmy więc, że mamy wsparcie, jednocześnie jednak mieliśmy świadomość powagi sytuacji – albo nam się uda, albo utoniemy”. Dla prof. Siwik początki te były porównywalne do „skoku do basenu bez wody”. „Byliśmy traktowani trochę jak brzydkie kaczątko, ale staraliśmy się, więc należało nam pomóc. Od samego początku było wiadome, iż to musi to być coś na styku humanistyka – technika. Ta idea przyświeca nam do dziś. Nie tylko przy konstruowaniu programu Socjologii czy Kulturoznawstwa, ale również Informatyki Społecznej. Początkowo w ogóle nie wiedzieliśmy, ilu będzie kandydatów na miejsce na pierwszym spośród otwartych kierunków. Okazało się że było ich 26! To niebawmy sukces. Nigdy

Praca studentów Wydziału Humanistycznego nad rekonstrukcją sensera

niem, zaangażowaniem i pomocą podczas trudnego procesu jej tworzenia.

Inicjatorzy szukający idei dla projektu nowego wydziału, który zastąpiłby działający w ramach Akademii Górniczo-Hutniczej Instytut Nauk Społecznych, a jednocześnie wykorzystał jego potencjał, postawili sobie ambitny cel stworzenia studiów, które wniosą na rynek edukacyjny zupełnie nową, wyjątkową jakość. Należało zatem znaleźć adekwatną do ambitnych planów formułę rodzącego się wydziału, znak szczególny, który przyciągnie studentów i podkreśli unikalny charakter tej nowej oferty edukacyjnej. Postanowiono zwrócić uwagę na dwa aspekty – wykorzystać zaplecze techniczne AGH oraz wskazać na praktyczny, stosowany charakter nowego kierunku. Tak powstała idea Wydziału Nauk Społecznych Stosowa-

for. Adam Zagłob

nie zapomnę momentu pierwszej rekrutacji. Obowiązywał jeszcze wówczas egzamin wstępny. Było tak wielu kandydatów, iż zabrakło nam osób do pilnowania przy egzaminach. Prosiłiśmy inne wydziały o to, by ich pracownicy nas wspomogli”.

Początki istnienia wydziału wiązały się z szeregiem trudności: „Pamiętam budynek Lipsk, który miał stać się naszą siedzibą. Wyglądał dokładnie tak jak w filmach Barei. Siedziały w nim panie nad zimną herbatą i kawą. I jakieś brudne koce. Pierwszą rzeczą, którą zrobiłam to wyniosłam te koce. Potem budynek został wmyty, podczas wakacji wszystko zostało przygotowane. Mieliśmy wówczas poczucie budowania czegoś nowego. Jak ci, którzy jechali zasiedlić Dziaki Zachód”.

Nie bez znaczenia był czas, w którym rozdził się wydział. Zmieniające się u progu XXI wieku, pod wpływem procesów globalizacyjnych i rozwoju technologicznego, realia gospodarcze i społeczne, wymagały specjalistów nowego typu, łączących wiedzę z zakresu nauk społecznych, a z czasem także kulturoznawczych, z umiejętnościami wykorzystania nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w różnych sferach życia publicznego, gospodarczego i kulturalnego. O specyfice studiów na WH zdecydowała właśnie idea, by sylwetkę absolwenta wyznaczała w pierwszym rzędzie znajomość wpływu nowych technologii i nowych mediów na różne aspekty funkcjonowania społeczeństwa i kultury. Kształcenie studentów o takim profilu stało się misją wydziału, a jednocześnie jego znakiem rozpoznawczym. Wydział Humanistyczny (wówczas jako Wydział Nauk Społecznych Stosowanych) został zatem pomyślany jako twórczy pomost pomiędzy tradycyjnym uniwersyteckim wykształceniem, a skoncentrowanymi na najnowszym technologiach studiami inżynierskimi. Skuteczną realizację takiego projektu umożliwiają bogate i kompleksowe zaplecze techniczne AGH pozwa-

for. Adam Zajądo

Interdyscyplinarny projekt Re:Senster koordynowany przez Wydział Humanistyczny.
Kurator: dr Anna Olszewska

for. Wojciech Kobylański

lające, jak na żadnej innej uczelni, na opisanie praktycznego wymiaru korzystania z nowych mediów. Takie podejście odzwierciedla program studiów, ewoluujący w miarę rozwoju wydziału.

Stanowisko pierwszego dziekana wydziału objęła jego pomysłodawczyni prof. Anna Siwik (obecnie Prorektor AGH ds. Studenckich), a prodziekanami zostali dr Regina Artymiak oraz prof. Lesław H. Haber. Funkcje te piastowali przez dwie kadencje (w latach 2001–2008). W 2008 roku kolejnym dziekanem wydziału został prof. Zbigniew Pasek, a wśród prodziekanów znaleźli się prof. Barbara Gąciarz, dr Dorota Żuchowska-Skiba i prof. Janusz Mucha. W latach 2012–2015 funkcję dziekana wydziału pełnił prof. Janusz Mucha, a prodziekanami zostały prof. Barbara Gąciarz, prof. Katarzyna Skowronek i dr Anna Małecka.

Od września 2015 roku władze dziekańskie reprezentują: profesor Barbara Gąciarz – dziekan wydziału oraz prodziekani – prof. Zbigniew Pasek, dr Ewa Migaczewska oraz dr Anna Małecka.

Pierwszym kierunkiem studiów, jaki został otwarty na nowo powstałym Wydziale Nauk Społecznych Stosowanych, była socjologia. Przez pierwsze 3 lata funkcjonowała w postaci studiów licencjackich, potem zaś uruchomiono studia magisterskie.

Dr Anna Olszewska kurator rekonstrukcji Senstera

for. Wojciech Kobylański

fot. Wojciech Kobylański

Był to pierwszy kierunek studiów w AGH, na którym nie przyznawano tytułu inżyniera, co sprawiło, że wyróżniał się on na tle tych inżynierskich. Z drugiej strony socjologia nauczana w AGH musiała się też czymś odróżnić od innych kierunków socjologicznych oferowanych na uczelniach krakowskich. To specyficzne ułożenie socjologii w kontekście uczelni technicznej od początku próbowano wykorzystać jako atut. Dążono do tego, żeby oferta dydaktyczna była bardziej praktyczna niż na analogicznych studiach uniwersyteckich, oczywiście przy zachowaniu nauczania podstawowego kanonu kursów. Dotyczyło to zwłaszcza studiów magisterskich, gdzie wkracza większy zakres specjalizacji i można zatrudnić więcej praktyków prowadzących zajęcia o charakterze warsztatowym. Na studiach licencjackich od początku oferowano jedną specjalność – multimedia i komunikacja społeczna. Wyróżnia ją rozbudowany blok przedmiotów z zakresu komunikacji oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych. Na studiach magisterskich z czasem wprowadzano coraz to więcej nowych specjalności. Obecnie dostępne są dwie specjalności – e-gospodarka oraz innowacje i interwencje społeczne. W ten sposób próbuje się przyciągać studentów o bardzo zróżnicowanych zainteresowaniach. Program e-gospodarki wychodzi naprzeciw tym, którzy chcą zdobyć wiedzę z zakresu organizacji działalności gospodarczej w sieci, reklamy i promocji przedsiębiorstw oraz wykorzystania narzędzi przedsiębiorczości w Internecie. Z kolei na specjalności innowacje i interwencje społeczne kształcą się innowatorzy i innowatorki społeczne, którzy będą wiedzieli, jak współtworzyć zmiany gospodarcze i technologiczne w skali lokalnej i regionalnej. Uczą się tam stymulowania, rozwijania oraz za-

rzadzania innowacjami społecznymi. Potwierdzeniem wysokich umiejętności zdobywanych na studiach socjologicznych na Wydziale Humanistycznym są wyniki badań losów absolwentów, które pokazują, że nie mają oni problemu z szybkim znalezieniem pracy w zawodzie. Wydział Humanistyczny zapewnia też studentom socjologii bogatą infrastrukturę umożliwiającą nauczanie i sprawdzenie swoich umiejętności w praktyce. Taki był cel otwarcia sali do przeprowadzania wywiadów focusowych oraz planowanego na przyszły rok Living Labu. Warto też wskazać na duże zaangażowanie studentów socjologii w życie wydziału i uczelni. Świadczą o tym niezliczone podejmowane przez nich na studiach aktywności – praca w mediach uczelnianych (Biuletyn BIS AGH, Centrum Mediów AGH, Radio17), aktywność konferencyjna i publikacyjna. Na wyróżnienie zasługuje również niezwykle prężnie działające Koło Naukowe Studen-

tów Socjologii. Warto też wspomnieć, że kilku absolwentów naszej socjologii zostało pracownikami naukowo-dydaktycznymi Wydziału Humanistycznego. Wielu innych zaś, osiągających sukcesy w pozaakademickich branżach, utrzymuje z wydziałem stały kontakt i współpracę.

Kolejnym krokiem milowym w rozwoju Wydziału Humanistycznego było powstanie w 2008 roku studiów kulturoznawczych. Początkowo zostały uruchomione studia I stopnia, następnie dwie specjalizacje II stopnia: komunikacja wizualna i projektowanie graficzne oraz innowacje i technologie w promocji kultury. Motywacją do otwarcia tego kierunku była próba dania odpowiedzi na nowe pytania wyłaniające się w toku rozwoju kultury i technologii. Profesor Zbigniew Pasek mówi: „Dzisiaj zarówno kultura wysoka, jak i jej przekaz są stechnicyzowane. Kanaly, którymi kultura się przemieszcza, zmieniają się na tyle radykalnie i szybko, że potrzebne jest zainicjowanie nowego typu badań, które wykraczają poza klasyczną refleksję humanistyczną. My próbujemy czegoś nowego, w tą stronę idzie kierunek naszego rozwoju”. Profesor Izabela Trzcicka dodaje: „Z egzystencjalnego punktu widzenia zmienia się cały świat, który nas otacza. Jeszcze całkiem niedawno nie było wiadomo, jak nazywać świat wirtualny. Mówiło się real i to drugie. Teraz swobodnie posługujemy się takimi określeniami, jak sieć, VR, czy cyberprzestrzeń. Problem w tym, że coraz mniej jasne jest dla nas, czym jest właściwie sam real. Przecież dla wielu z nas to przestrzeń wirtualna jest tym, co najbardziej rzeczywiste. Gdy wchodzimy w rzeczywistość wirtualną, wszystkie klasyczne modele świata zawodzą. Rozwój sztucznej inteligencji pozwala przypuszczać, że nasz świat stanie się, czymś kompletnie nowym już w przeciągu w najbliższych dziesięciu lat. Stoimy obecnie wobec wielu otwartych pytań. To, co możemy dać ludziom na naszym kulturoznawstwie, to nowa perspektywa myśle-

fot. Wojciech Kobylański

nia o kulturze i nowa perspektywa działania w tym zmieniającym się świecie”.

Kulturoznawstwo ściśle wpisuje się w profil WH, łącząc refleksję humanistyczną z wykorzystaniem możliwości technologicznych, jakie oferuje Akademia Górniczo-Hutnicza. Prowadzone studia skierowane są do osób, które chcą brać aktywny udział nie tylko w analizowaniu i interpretowaniu, ale także tworzeniu współczesnej kultury wizualnej i cyfrowej, dając im takie narzędzia, jak na przykład umiejętność posługiwania się najnowszymi narzędziami projektowania graficznego. Jako jeden z nielicznych kierunków humanistycznych otwiera przestrzeń do dyskusji nad problemami świata technicy-

podstawie których można badać zjawiska i procesy społeczne oraz kulturowe, a także projektować nowoczesne i ergonomiczne systemy informatyczne. Naszą ideą było przekazanie studentowi wiedzy oraz ukształtowanie takich umiejętności i kompetencji, które połączą w sobie aspekty związane z wykorzystaniem najnowszych informatycznych technologii komunikacyjnych z umiejętnością analizy świata społecznego. Naszym priorytetem jest takie ukształtowanie studenta, aby był on konkurencyjny na rynku pracy dzięki łączeniu w sposób trafny i efektywny kompetencji miękkich i twardych. Pierwszy pomysł był zupełnie inny. Ówczesny dziekan, prof. Mucha zlecił nam zaprojektowa-

w komercjalizacji efektów prac badawczo-naukowych. INNOventure w ramach współpracy z wydziałem prezentuje case studies oraz success stories, ale także dostarcza wsparcia merytorycznego i inwestycyjnego dla najlepszych studentów w rozwijanych przez nich projektach.

Program informatyki społecznej ma charakter unikatowy. Jest to pierwszy kierunek na AGH, kładący tak ogromny nacisk na łączenie kompetencji twardych i miękkich. Przygotowuje studentów do wykonywania zawodów przyszłości i opiera się na współpracy z wybitnymi praktykami.

Wydział Humanistyczny prowadzi także studia podyplomowe w kilku dyscyplinach: employer branding, IT business management, marketing internetowy, marketing miejsc i kreowanie marek lokalnych, praktyczna psychologia kierowania i negocjacji, sales&negotiation management – zarządzanie sprzedażą, skuteczna komunikacja i kreowanie wizerunku, social media&content marketing, strategiczna komunikacja marki, talent management in tech companies, user experience and product design. W ramach struktur Wydziału funkcjonuje również Kurs Przygotowania Pedagogicznego dla Studentów AGH oraz Kurs Doskonalenia Dydaktycznego dla Asystentów i Doktorantów AGH.

W trosce o podniesienie poziomu wykształcenia wydział oferuje swoim studentom możliwości wyjazdów zagranicznych w ramach programów ERASMUS+. Współpracuje także z licznymi uczelniami zagranicznymi między innymi Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie i Przyazowskim Państwowym Uniwersytetem w Mariupolu na Ukrainie, a także z Casper College w Stanach Zjednoczonych. Okazją do doskonalenia umiejętności językowych są nie tylko gwarantowane studentom wyjazdy zagraniczne, ale także znajdujące się w stałej ofercie edukacyjnej wydziału przedmioty fakultatywne prowadzone w językach obcych.

Stworzeniu jak najlepszych warunków sprzyjających studiowaniu na WH służy jego infrastruktura. W siedzibie wydziału na ulicy Gramatyka 8a do dyspozycji studentów są sale ćwiczeniowe i wykładowe zaopatrzone w multimedialny sprzęt dydaktyczny, nowoczesna pracownia komputerowa, nowoczesna pracownia fokusowa, ksero i okazała biblioteka licząca ponad 10 tys. woluminów (plus 1900 egzemplarzy materiałów różnych) oraz prenumerująca 28 tytułów czasopism. Biblioteka wydziału wyposażona jest w czytelnię składającą się z 2 pomieszczeń i 33 miejsc do pracy oraz w stanowiska komputerowe, gwarantując studentom komfort korzystania z zasobów księgozbioru. Studenci mają także dostęp do elektronicznych baz danych i do elektronicznych pełnotekstowych bibliotek o charakterze humanistycznym, wśród których najważniejsze to:

foto: Wojciech Kobyliński

zowanego, opierającą się o doświadczenie praktyczne, umożliwione przez profesjonalny kontakt z nową technologią. Obok tego daje studentom klasyczny warsztat kulturoznawczy pozwalający im po ukończeniu studiów na podjęcie wielu zróżnicowanych aktywności. Nasi absolwenci pracują zarówno w międzynarodowych firmach wykorzystujących nowe technologie, jak i w instytucjach związanych stricte z kulturą wysoką. Organizują festiwale kulturalne, są kuratorami w muzeach czy animatorami kultury. Program studiów uwzględnia bowiem nie tylko zaplecze technologiczne i personalne AGH, ale i ściśłą współpracę z takimi instytucjami, jak Teatr Stary w Krakowie, Teatr STU, czy Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Najmłodszym „dzieckiem” wydziału jest informatyka społeczna. Koncepcję nowego kierunku opracował kilkusobowy zespół pod kierunkiem dr Marii Stojkow, która opowiada o tej inicjatywie: „Zaprojektowaliśmy interdyscyplinarne studia – na styku nauk społecznych i informatyki – przede wszystkim w zakresie pozyskiwania danych, na

nie translacji komputerowej, ale podczas pracy doszliśmy do wniosku, że na potrzeby współczesności odpowiada inny kierunek”. Nad procesem kształtowania nowej formuły kierunku czuwała prof. Barbara Gąciarz, która zastąpiła na stanowisku dziekana WH prof. Janusza Muchę. Dzięki jej staraniom studia z informatyki społecznej zostały otwarte w 2016 roku.

Program Informatyki Społecznej został ułożony wspólnie z pracownikami wydziałów akademii takich jak: Wydział Elektrotechniki, Automatyki Informatyki i Inżynierii Biomedycznej oraz Wydział Informatyki, Elektroniki i Telekomunikacji. W trakcie studiów studenci mają nie tylko możliwość zdobycia wiedzy technologicznej i z zakresu nauk o społeczeństwie, ale również praktycznych umiejętności dzięki warsztatom z pracownikami takich firm jak: Comarch, Edisona, Fortress Gaming Technologies, IBM BTO Business Consulting Services, SolInteractive SA, SOKKA, czy VoiceFinder. Dodatkowe wsparcie dla kierunku wnoszą także fundusze typu seed-capital INNOventure specjalizujący się

Science Direct (Elsevier), Wiley InterScience, JSTOR, PROQUEST (podbazy: Career and Technical Education, Dissertations & Theses, ProQuest Education Journals, ProQuest Social Science Journals).

Kształt studiów na Wydziale Humanistycznym AGH stanowi zatem wypadkową „tradycyjnego” uniwersyteckiego sposobu kształcenia oraz praktycznych kompetencji skoncentrowanych na najnowszych technologiach. Tym samym gwarantuje absolwentom szerokie i interesujące możliwości zatrudnienia.

Wydział Humanistyczny tworzą cztery katedry:

- Socjologii Ogólnej i Antropologii Społecznej,
- Socjologii Gospodarki i Komunikacji Społecznej,
- Kulturoznawstwa i Filozofii,
- Politologii i Historii Najnowszej.

Skupiają one pracowników naukowych z rozmaitych dziedzin: socjologów, psychologów, kulturoznawców, filozofów, historyków, politologów, religioznawców i pedagogów. Wielu z nich to członkowie Komitetów Badawczych PAN, stypendyści Fulbrigtha, NATO i Fundacji Kościuszkowskiej. Rozpiętość zainteresowań jest duża – od współczesnych form duchowości po sieciologizm i inne zjawiska wywołane przemianami społecznymi pod wpływem internetu, od historii PRL po nowe media, od problemów z tożsamością różnych grup społecznych po zagadnienia gender (płciowości) i etniczności, od procesów globalizacji i integracji euro-

pejskiej po brytyjską XIX-wieczną filozofię humoru. Wskazane tematy odzwierciedlają tylko częściowo rozległy zakres zainteresowań naukowych pracowników wydziału. Efektem prowadzonych przez nich badań, poza rozwojem naukowym kadry i licznymi publikacjami książkowymi i konferencjami naukowymi, jest poprawa jakości procesu dydaktycznego. By jak najlepiej realizować obraną przez wydział specjalizację kształcenia związaną z kwalifikacjami w zakresie korzystania z nowych technologii, władze wydziału zatrudniają nie tylko własną kadre, ale także specjalistów z innych wydziałów AGH na przykład: Wydziału Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki i Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Robotyki oraz z innych instytucji, w tym również o pozaakademickim charakterze na przykład przedstawicieli mediów, agencji interaktywnych, agencji reklamowych czy trzeciego sektora.

Wydział Humanistyczny (utworzony jako WNSS) przeszedł w krótkim czasie długą drogę, tworząc, ulepszając i stale poszerzając ofertę edukacyjną, doskonaląc kadre dydaktyczną i przekonując do siebie tak władze uczelni, jak i otoczenie, nieufne początkowo wobec hybrydy jaką jest humanistyczny wydział w uczelni technicznej. Zdobył także uznanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – w trakcie swej działalności wydział był trzykrotnie poddawany kontroli przez Państwową Komisję Akredytacyjną otrzymując pozytywne oceny. Ostatnia z nich miała miejsce w grudniu 2014 roku. Z raportu PKA sporządzonego po tej wizytacji dowiedzieć się można między innymi, że

„Wydział Humanistyczny AGH jest wiodącą jednostką socjologiczną na terenie Polski” (Raport z Wizytacji PKA z 23 stycznia 2015). W 2016 roku WH zdobył uprawnienia do nadawaniu stopni doktorskich w dziedzinie socjologii. Obecnie prowadzone są starania o zdobycie analogicznych uprawnień w dziedzinie kulturoznawstwa. Innym wyzwaniem, które stawiają sobie władze wydziału i uczelni, jest rozbudowa obecnej siedziby. Te zamierzenia wydają się wysoce realne, jeśli zważy się na fakt, że strategia AGH obejmuje plany budowy Kampusu Humanistyczno-Ekonomicznego.

Wydział cieszy się ogromnym zainteresowaniem maturzystów i absolwentów studiów pierwszego stopnia, co dowodzi, że formuła studiów i ich program stanowią atrakcyjną ofertę. Po opuszczeniu murów WH absolwent ma wyraźnie określony profil – z jednej strony posiada szerokie humanistyczne przygotowanie pozwalające mu zrozumieć reguły rządzące życiem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, w tym także w kulturach odmiennych od europejskiej, z drugiej – praktyczne umiejętności w zakresie zaawansowanych technik informacyjnych i mechanizmów komunikowania oraz przekładu międzykulturowego i zarządzania kulturą. Tak przygotowani studenci nie mają problemów ze znalezieniem pracy, co oznacza, że zaproponowana kilkanaście lat temu innowacyjna formuła usytuowania humanistycznego wydziału w sercu technicznej uczelni zdała egzamin.

Zespół ds. Promocji Wydziału Humanistycznego

13 studiów podyplomowych
3 kierunki
18 lat
3580 absolwentów
89% absolwentów pracuje w zawodzie